

SUOMEN AMPUMAHIIHTOLIITTO
FINNISH BIATHLON ASSOCIATION

Toimintaohjeet
häirinnän ja syrjinnän
estämiseksi

Häirintä ei kuulu hyvään yhteisöön

- Suomen Ampumahiihtoliitolla on yhdenvertaisuuslakiin, tasa-arvolakiin sekä liikuntalakiin perustuva velvollisuus puuttua epäasialliseen käytökseen ja häirintään.
- Epäasialliseen kohteluun puututaan aina ja kaikki tapaukset selvitetään osapuolia kunnioittaen. Kaikille taataan tasapuolinen kohtelu.
- Epäasiallista kohtelua pyritään ehkäisemään avoimen ja luottamuksellisen ympäristön avulla.
- Ohjeistus on suunnattu ampumahiihdon harrastajille, urheilijoille, vapaaehtoisille, palkallisille työntekijöille, valmentajille ja ohjaajille, luottamushenkilöille ja päätöksentekijöille.

Häirintä ja syrjintä

- **Syrjinnällä** tarkoitetaan jonkin yksilön tai tietyn ihmisryhmän asettamista eriarvoiseen asemaan tietyn henkilökohtaisen ominaisuuden vuoksi, kuten esimerkiksi seksuaali- tai sukupuolivähemmistöjen edustajat tai maahanmuuttajat. Syrjintä voi näkyä joko yksittäisenä syrjivänä tekona tai johtua epäoikeudenmukaisista säännöistä tai käytänteistä.
- **Häirintä** tarkoittaa henkilön tai ihmisryhmän arvon tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista, jolla luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, hyökkäävä tai nöyryyttävä ilmapiiri. Häirintää voi tapahtua myös puhelimen, sähköpostin tai sosiaalisen median kautta. Arkikielessä häirintä mielletään myös yleisesti kiusaamiseksi ja epäasialliseksi kohteluksi.
- Lähtökohta on se, että häirinnän tai syrjinnän kohteen oma kokemus on ratkaiseva. Jos joku kokee häirintää, niin asia tulisi ottaa esiin ja selvittää.

Seksuaalinen ja sukupuolinen häirintä

- **Seksuaalinen häirintä** tarkoittaa ei-toivottua luonteeltaan seksuaalista käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta. Seksuaalinen häirintä voi olla fyysistä, sanallista tai sanatonta.
- Seksuaalinen häirintä voi ilmetä ainakin seuraavin tavoin:
 - sukupuolisesti vihjailevat eleet tai ilmeet
 - härskit puheet, kaksimieliset vitsit sekä vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset
 - pornoaineistot, seksuaalisesti värittyneet kirjeet, sähköpostit, tekstiviestit tai puhelinsoitot
 - sukupuoliyhteyttä tai muuta sukupuolista kanssakäymistä koskevat ehdotukset tai vaatimukset
 - fyysinen koskettelu, raiskaus tai sen yritys
- **Sukupuolinen häirintä** tarkoittaa sukupuoleen perustuvaa häirintää, joka voi näkyä esimerkiksi jonkin sukupuolen vähättelynä tai asettamisena epätasa-arvoiseen asemaan. Sukupuolten tasa-arvosta on säädetty tasa-arvolaissa, jonka mukaan sukupuolten kohtelun tulee olla yhdenvertaista.
- Sukupuolista häirintää on esimerkiksi halventava puhe tai alentava käytös toista sukupuolta kohtaan

Toimi näin, jos kohtaat häirintää

1. Reagoi heti

- Älä jää odottamaan, että tilanne menisi ohi. Mitä nopeammin asia otetaan puheeksi, sitä vähemmän loukkauksia ehtii tapahtua.

2. Pyydä häiriköijää lopettamaan

- Ilmaise häirikölle, ettet hyväksy hänen toimintaansa. Joissakin tapauksissa jo se riittää lopettamaan häirinnän.

3. Ilmoita

- Ilmoita häirinnästä valmentajallesi, seurasi vastuuhenkilölle, Ampumahiihtoliitolle tai muulle luotettavalle aikuiselle. Vakavissa tapauksissa suoraan poliisille.

4. Kirjaa kaikki ylös

- Miten häirintä on ilmennyt ja kuinka usein toistunut. Myös loukkaavat viestit kannattaa säilyttää.

5. Hae apua

- etoleyksin.fi –palvelu tarjoaa puhelimesta ja chatissa tukea sekä neuvontaa urheilun parissa toimiville.

Toimintaohje

1. Kaikki tapaukset otetaan vakavasti eikä pienempiäkään ilmoituksia sivuuteta.
2. Häirinnästä ilmoitetaan aina ylöspäin.
 - **Seuratasolla:** Ilmoitus valmentajalle TAI seurajohdolle → Seuran vastuuhenkilöt voivat tarvittaessa ottaa yhteyttä Ampumahiihtoliittoon
 - **Valmennusryhmätasolla:** Ilmoitus valmentajalle TAI Ampumahiihtoliiton lajipäällikölle/toiminnanjohtajalle/puheenjohtajalle
3. Määritellään tilanteen vakavuus ja arvioidaan rikos- ja lastensuojeluilmoituksen tarve, rikostapauksissa vastuu siirtyy viranomaisille.
4. Jos rikosepäilyyn ei ole syytä, kuullaan kaikkia osapuolia ja luodaan kokonaiskuva tilanteesta.
5. Toimintamallien tai käytöksen muutos ja seuranta.
6. Kirjallinen yhteenveto tapahtuneesta ja päätöksestä.
7. Huolehditaan läpinäkyvästä, reilusta ja asianmukaisesta viestinnästä.

Yhteystietoja ja linkkejä

- Tasa-arvolaki: <https://www.tasa-arvo.fi/tasa-arvolaki>
- Yhdenvertaisuuslaki: <https://yhdenvertaisuus.fi/lainsaadanto>
- Liikuntalaki: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150390>

- Et ole yksin –palvelu: <https://www.etoleyksin.fi/>
- Olympiakomitean Lupa välittää – lupa puuttua –opas: <https://storage.googleapis.com/valo-production/2017/06/lupa-valittaa-lupa-puuttua-2017.pdf>
- Suomen Ampumahiihtoliitto ry - 046 878 2200, office@biathlon.fi
- Poliisi – 112 tai <https://poliisi.fi/>

